

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

по організації самостійної роботи для студентів денної форми навчання при
вивчанні навчальної дисципліни

«ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Спеціальність: 8.18010005 «Екологічна політика і право»

«Узгоджено»

Декан факультету магістерської
та аспірантської підготовки
_____ Боровська Г.О.

«Затверджено»

на засіданні кафедри
екологічного права і контролю
протокол №__ від _____
Зав. каф. _____ І.Д. Лоева

Одеса 2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

по організації самостійної роботи для студентів денної форми навчання при
вивчанні навчальної дисципліни

«ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Одеса 2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

по організації самостійної роботи для студентів денної форми навчання при
вивчанні навчальної дисципліни

«ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Спеціальність: 8.18010005 «Екологічна політика і право»

«Узгоджено»
на Факультеті магістерської
та аспірантської підготовки

Одеса 2015

Методичні вказівки по організації самостійної роботи для студентів денної форми навчання при вивчанні навчальної дисципліни «Законотворча діяльність». Спеціальність: 8.18010005 «Екологічна політика і право».

/Нємцова О.А. - Одеса: ОДЕКУ, 2015., 19 с., укр. мова.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	5
1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА	6
1.1 Передмова.....	6
1.2 Зміст дисципліни.....	7
1.3 Список рекомендованої літератури.....	9
2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛУ	10
2.1 Загальний порядок вивчення та питання самоперевірки теоретичного матеріалу	10
2.2 Перелік тем семінарських занять	13
3 ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ	16
3.1 Перелік питань для складання іспиту	17
4 БАЗОВІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ	17

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1 Передмова

Навчальна дисципліна «Законотворча діяльність» є вибірковою у галузевому стандарті вищої освіти 1801 «Специфічні категорії», спеціальність 8.18010005 «Екологічна політика і право», магістерський рівень. У освітньо-професійній програмі (ОПП) навчальна дисципліна входить до циклу професійної та практичної підготовки ПНПП2.04. Вона спирається на знання, здобуті при вивченні дисципліни «Правознавство», «Конституційне право», «Природоохоронне законодавство і екологічне право», «Процесуально-правова відповідальність», «Стратегія екологічної політики».

Навчальна дисципліна «Законотворча діяльність» забезпечує формування необхідних знань у сфері державно-правової діяльності, а саме щодо порядку підготовки і проведення сесій Верховної Ради, її засідань, формування державних органів. Дисципліна вивчає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до повноважень Верховної Ради та порядок здійснення її контрольних функцій.

Також дисципліна передбачає формування навичок роботи з нормативно-правовими актами, порядок їх класифікації за юридичною силою, набуття досвіду задля роботи за майбутньою професією.

Мета вивчення дисципліни «Законотворча діяльність» - набуття системи правових знань, які регулюють відносини у галузі правотворчості та функціонування і компетенція вищого органу влади в державі – Верховної Ради України.

Метою методичних вказівок є допомога студентам при засвоєнні теоретичної та практичної частин дисципліни під час самостійної роботи. Для цього наведено перелік тем теоретичного і практичного курсу та основні питання до кожної теми. Для самоконтролю підготовки до лекційних занять надано контрольні запитання. Також для кожної теми надано перелік основних літературних джерел.

1.2 Зміст дисципліни

Перелік тем лекційного курсу

ТЕМА 1. Поняття закону та законотворчості.

Закон – сутність, зміст, форма. Законотворчість і законотворча техніка.

ТЕМА 2. Функції та принципи українського парламенту.

Поняття парламентаризму. Особливості українського парламенту та його, структура. Законодавство, що регулює законотворчу діяльність. Компетенція Верховної ради України.

ТЕМА 3. Законотворчий процес.

Поняття законодавчого процесу. Законодавча ініціатива. Оформлення та реєстрація законопроектів. Попередній розгляд законопроекту, його повернення, зняття з розгляду, включення до порядку денного. Відомості, що необхідно зазначати в законопроекті та супровідних документах.

ТЕМА 4. Порядок розгляду та прийняття законопроектів.

Особливості розгляду невідкладних та альтернативних законопроектів. Особливості розгляду законопроектів у першому, другому та третьому читаннях

ТЕМА 5. Підписання прийнятих законів.

Підготовка прийнятих законів до направлення на підпис Президенту України. Повторний розгляд Верховною Радою України законів, повернених Президентом України.

ТЕМА 6. Прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України.

Опублікування, зберігання законів, постанов та інших актів, прийнятих Верховною Радою України.

ТЕМА 7. Розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України

Суб'єкти, порядок подання, відкликання, підготовки до розгляду, розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції. Підготовка законопроекту до попереднього схвалення та звернення до Конституційного суду за висновком. Внесення та розгляд пропозицій та поправок до Конституції України.

Тема 8. Затвердження державного бюджету України і контроль за його виконанням.

Підготовка для розгляду проекту закону про державний бюджет України на наступний рік. Розгляд законопроекту, порядок його прийняття, внесення змін, контроль за виконанням закону.

Тема 9. Надання Верховною Радою згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів.

Порядок надання згоди та денонсація міжнародних договорів, вимоги до їх тексту, супровідні документи. Розгляд законопроектів про надання згоди про денонсацію міжнародних договорів.

Перелік тем семінарських занять

Тема 1. Особливості законотворчої техніки.

Тема 2. Історичні передумови світового та українського парламентаризму.

Тема 3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.89-140).

Тема 4. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст. 141-151, 152-162, 193-203).

Тема 5. Законотворча робота парламентських комітетів.

Тема 6. Особливості першого та другого читання законопроектів. Умови проведення третього читання.

Тема 7. Особливості Конституційного законотворення.

1.3 Список рекомендованої літератури

*(нормативно-правові документи треба використовувати з урахуванням змін.
Режим доступу до електронного ресурсу – zakon.rada.gov.ua)*

Основна література:

1. Конституція України, прийнята законом України від 28.06.1996 р., № 254/96 – ВР.
2. Закон України “Про Регламент Верховної Ради України” від 10 лютого 2010 року N 1861-VI// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – режим доступу: www.rada.gov.ua
3. [www. library – odeku.16mb.com](http://www.library-odeku.16mb.com)

Додаткова література:

4. Богачова О. В., Зайчук О. В., Копиленко О. Л. Законотворчий процес в Україні – К.: Реферат, 2006. – 24 с. режим доступу: <http://www.viche.info/journal/>.
5. Журавський В.С. Становлення і розвиток українського парламентаризму (теоретичні та організаційно-правові проблеми). – К.: Парлам. вид-во, 2002. – 230 с. режим доступу: <http://www.viche.info/journal/>
6. Ришелюк А.М. Законотворчий процес в Україні: Навч. посіб. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. – 82 с.
7. Годика Ю.М., В.С. Журавський Конституційне право: підручник. - К., «Ін Юре», 2002 р. – 542 с.
8. Ющик О.І. Теоретичні основи законодавчого процесу – К.: Парлам. вид-во, 2004. – 519 с.
9. Керимов Д.А. Законодательная техника. Научно-методическое и учебное пособие. - М.: Издательская группа Норма-Инфра, 1998 . – 127 с.
10. www.rada.gov.ua
11. Закон України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 р., № 116/95 – ВР, редакція від 30.12.2012 р. – режим доступу: www.rada.gov.ua

2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛУ

2.1 Загальний порядок вивчення та питання самоперевірки теоретичного матеріалу

Загальні поради: користуючись рекомендованою літературою та інтернет-ресурсом ознайомитись з теоретичною частиною теми, виділити головне, відповіді на запитання, приведені до конкретної теми.

ТЕМА 1. Поняття закону та законотворчості.

Закон – сутність, зміст, форма. Законотворчість і законотворча техніка.

Література [3, 4, 6, 9]

Питання для самоконтролю

1. Що таке закон? Його сутність?
2. Як співвідносяться форма та зміст закону?
3. Що є внутрішньою та зовнішньою формою закону?
4. Які є основні ознаки закону?
5. Що таке законотворчість?

ТЕМА 2. Функції та принципи українського парламенту.

Поняття парламентаризму. Особливості українського парламенту та його структура. Законодавство, що регулює законотворчу діяльність. Компетенція Верховної Ради України.

Література [1-5]

Питання для самоконтролю

1. Що таке парламентаризм?
2. Які основні ознаки та принципи українського парламентаризму?
3. Яку структуру має український парламент?
4. Назвіть закони, які регулюють законотворчу діяльність в Україні?
5. Які основні повноваження Верховної Ради України?

ТЕМА 3. Законотворчий процес.

Поняття законотворчого процесу. Законодавча ініціатива. Оформлення та реєстрація законопроектів. Попередній розгляд законопроекту, його повернення, зняття з розгляду, включення до порядку денного. Відомості, що необхідно зазначати в законопроекті та супровідних документах.

Література [1, 2, 8, 9]

Питання для самоконтролю

1. Визначте поняття законодавчого процесу в Україні.

2. Які є суб'єкти законодавчої ініціативи в Україні?
3. Яким чином реєструються та оформлюються законопроекти?
4. В яких випадках законопроект повертається?
5. Які є випадки зняття законопроекту з розгляду?
6. Які відомості зазначаються у законопроекті та супровідних документах?

ТЕМА 4. Порядок розгляду та прийняття законопроектів.

Особливості розгляду невідкладних та альтернативних законопроектів. Особливості розгляду законопроектів у першому, другому та третьому читаннях.

Література [1, 2, 8]

Питання для самоконтролю

1. Які є особливості розгляду невідкладних законопроектів?
2. Які є особливості розгляду альтернативних законопроектів?
3. Яким чином законопроекти розглядаються у першому читанні?
4. Яким чином розглядаються законопроекти у другому та третьому читанні?

ТЕМА 5. Підписання прийнятих законів.

Підготовка прийнятих законів до направлення на підпис Президенту України. Повторний розгляд Верховною Радою України законів, які було повернено Президентом України.

Література [1-6]

Питання для самоконтролю

1. Яким чином відбувається підписання законів Президентом України?
2. Яким чином відбувається повторний розгляд повернених Президентом України законів?
3. Як можна подолати право вето Президента України?

ТЕМА 6. Прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України.

Прийняття постанов та інших актів Верховною Радою України. Опублікування і зберігання законів, постанов, інших актів Верховної Ради України.

Література [2, 9]

Питання для самоконтролю

1. У яких виданнях публікуються прийняті закони?
2. Як приймаються постанови Верховної Ради України?
3. Яким чином зберігаються закони та постанови?

ТЕМА 7. Розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України.

Суб'єкти, порядок подання, відкликання, підготовки до розгляду, розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України. Підготовка законопроекту до попереднього схвалення та звернення до Конституційного суду України за висновком. Внесення та розгляд пропозицій та поправок до Конституції України.

Література [1, 2, 6]

Питання для самоконтролю

1. Які суб'єкти мають право вносити законопроекти про внесення змін до Конституції України?
2. Яким чином відбувається подання, відкликання та підготовка до розгляду законопроектів про внесення змін до Конституції України?
3. Як законопроект готується до попереднього схвалення?
4. За якою процедурою відбувається звернення до Конституційного суду України за висновком?
5. Як розглядаються поправки та пропозиції до Конституції України?

Тема 8. Затвердження державного бюджету України і контроль за його виконанням.

Підготовка до розгляду проекту закону про державний бюджет України на наступний рік. Розгляд законопроекту, порядок його прийняття, внесення змін, контроль за виконанням закону.

Література [1, 2, 6]

Питання для самоконтролю

1. Які строки необхідно виконувати при підготовці проекту закону про державний бюджет України на наступний рік?
2. Який орган влади готує проект закону про державний бюджет України на наступний рік?
3. Який порядок розгляду та прийняття проекту закону про державний бюджет України на наступний рік?

Тема 9. Надання Верховною Радою згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів.

Порядок надання згоди та денонсація міжнародних договорів, вимоги до їх тексту, супровідні документи. Розгляд законопроектів про надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та про денонсацію міжнародних договорів.

Література [2, 3, 6]

Питання для самоконтролю

1. Який порядок встановлено законом для надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсації міжнародних договорів?
2. Які вимоги до тексту та супровідних документів встановлено законом для

міжнародних договорів?

3. Яким чином розглядаються законопроекти про надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та про денонсацію міжнародних договорів?

2.2 Перелік тем семінарських занять

Практична частина складається із 7 тем, що мають на меті практичне закріплення ключових теоретичних знань.

Тема 1. Особливості законотворчої техніки.

На практичному занятті будуть розглядатися наступні питання:

1. Що таке закон?
2. Які є основні ознаки закону?
3. Як співвідносяться форма та зміст закону?
4. Які є складові правової норми?
5. Які є види правових норм?

Рекомендована основна література [2, 9], додаткова література [4].

Тема 2. Історичні передумови світового та українського парламентаризму.

На практичному занятті будуть розглядатися наступні питання:

1. Які давньогрецькі філософи поклали початок представницькій демократії та парламентаризму?
2. Якого розвитку набули ідеї парламентаризму за часів французької демократії?
3. Які основні ідеї та принципи покладено в основу парламентаризму?
4. Яким чином відбувалося становлення українського парламентаризму?
5. Які основні етапи розвитку українського парламентаризму?

Рекомендована основна література [5], додаткова література [6, 7].

Тема 3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст.89-140).

На практичному занятті будуть розглядатися наступні питання:

1. Яким чином оформлюються та реєструються законопроекти?
2. Як відбувається попередній розгляд законопроекту?
3. Як відбувається експертиза законопроектів?

4. Як відбувається розгляд законопроектів у першому читанні?
 5. Як відбувається розгляд законопроектів у другому читанні?
 6. Як відбувається розгляд законопроектів у третьому читанні?
 7. Як відбувається підписання законів Президентом України?
 8. Який порядок прийняття Постанов Верховної Ради України?
- Рекомендована основна література [2], додаткова література [4, 6].

Тема 4. Закон України “Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI (ст.ст. 141-151, 152-162, 193-203).

На практичному занятті будуть розглядатися наступні питання:

1. Як відбувається розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України?
2. Які є особливості затвердження державного бюджету України?
3. Як відбувається контроль за виконанням закону про державний бюджет України?
4. Яким чином надається згода на обов’язковість міжнародних договорів України?
5. Яким чином відбувається денонсація міжнародних договорів України?

Рекомендована основна література [2], додаткова література [4, 6].

Тема 5. Законотворча робота парламентських комітетів.

На практичному занятті будуть розглядатися наступні питання:

1. Як створюються комітети у Верховній Раді України?
2. Перелічіть принципи діяльності комітетів?
3. Які кількість, склад та предмети відання комітетів?
4. Як забезпечується діяльність комітетів?
5. Які права та обов’язки є у комітетів Верховної Ради України?

Рекомендована основна література [2,11], додаткова література [6,8].

Тема 6. Особливості першого та другого читання законопроектів.
Умови проведення третього читання.

На практичному занятті будуть розглядатися наступні питання:

1. Як відбувається розгляд законопроектів у першому читанні?
2. Строки та особливості розгляду альтернативних законопроектів.
3. Як відбувається розгляд законопроектів у другому читанні?

4. Особливості розгляду законопроектів у другому читанні (порівняльна таблиця, особливості голосування, усунення суперечностей).

Рекомендована основна література [2], додаткова література [4, 6].

Тема 7. Особливості Конституційного законотворення.

На практичному занятті будуть розглядатися наступні питання:

1. Який встановлено порядок подання законопроектів про внесення змін до Конституції України?
2. Як відбувається підготовка та розгляд Верховною Радою України законопроекту про внесення змін до Конституції України?
3. Як надається висновок Конституційного суду України?

Рекомендована основна література [1, 2], додаткова література [4, 6].

3 ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів».

Головною формою вивчення дисципліни «Законотворча діяльність» є самостійна робота по вивченню усіх складових програми дисципліни: підготовка до лекційних занять, підготовка до практичних занять, підготовка до контролюючих заходів (модульних робіт) та виконання індивідуального завдання у вигляді підготовки доповіді на семінарське заняття.

Завдання модульної контрольної роботи складені у тестовому вигляді закритого типу.

Варіанти модульних контрольних робіт містять десять запитань. Кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали. Максимальна кількість балів за виконаний варіант модульної контрольної роботи становить 20 балів. За виконання двох модульних контрольних робіт – 40 балів.

Формою контролю практичного модулю ЗМ-П1 є опитування на семінарських заняттях – максимальна кількість балів – 5 за кожне заняття, (всього 7 занять). За підготовку індивідуальної доповіді максимальна кількість балів – 15. Сумарна кількість балів становить 50 балів.

Інтегральна оцінка за результатами навчання протягом семестру є сума балів, які отримав студент за всіма видами контролю. Максимальна кількість балів становить 90 балів (100%).

Формою підсумкового контролю є семестровий іспит.

Студент, який не має на початок заліково-екзаменаційної сесії заборгованості по дисципліні, складає письмовий іспит, причому загальний бал успішності з дисципліни є усередненим між кількісною оцінкою поточних контрольних заходів та кількісною оцінкою, одержаною студентом на іспиті; якщо ж кількісна оцінка, одержана студентом на іспиті, менше 50 % максимально можливої, то загальний бал успішності дорівнює балу успішності на іспиті.

Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою балів не менше 50% від максимально можливої за практичну частину дисципліни для іспиту.

Варіанти завдань на іспит містять питання усіх змістовних лекційних модулів у вигляді тестових завдань закритого типу. Кожен варіант містить 20 тестових завдань, кожне виконане вірно завдання оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів за виконаний екзаменаційний білет становить 100 балів.

3.1 Перелік питань для складання іспиту

1. Поняття закону та законотворчості. Література [4,6,9].
2. Функції та принципи українського парламенту. Література [2,5].
3. Поняття законодавчого процесу. Законодавча ініціатива. Література [1,2,6].
4. Порядок розгляду та прийняття законопроектів. Література [2,6,7].
5. Підписання прийнятих законів. Література [2,6,7].
6. Прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України. Література [1, 2, 5, 6].
7. Розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України. Література [1,2,5,7,8].
8. Затвердження державного бюджету України і контроль за його виконанням. Література [2,4,5].
9. Надання Верховною Радою згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів. Література [2,5,8,9].
10. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. N 1861-VI. Література [2].
11. Законотворча робота парламентських комітетів. Література [2,6,8,9].
12. Особливості першого та другого читання законопроектів. Умови проведення третього читання. Література [2, 4,5].
13. Історичні передумови світового та українського парламентаризму. Література [3, 4,6,9].

4 БАЗОВІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Законотворча діяльність» у майбутнього фахівця повинні сформуватись такі

базові знання:

- чинне законодавство, яке регулює законотворчий процес;
- функції і принципи діяльності Верховної Ради України та її структурних підрозділів;
- внесення та відкликання законопроектів, право законодавчої ініціативи;
- розгляд законопроектів у першому, другому та третьому читанні;
- прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України;
- опублікування, зберігання законів, постанов та інших актів, прийнятих Верховною Радою України;

- надання Верховною Радою законом згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів України;
- законодавчий порядок внесення змін до Конституції України;
- затвердження Державного бюджету України і контроль за його виконанням.

базові вміння:

- вміти використовувати у практичній діяльності основні засади правотворчої діяльності в Україні;
- готувати пропозиції для законодавчої ініціативи;
- здійснювати функції щодо забезпечення законності в правотворчій діяльності.

Методичні вказівки по організації самостійної роботи для студентів денної форми навчання при вивчанні навчальної дисципліни «Законотворча діяльність». Спеціальність: 8.18010005 «Екологічна політика і право».
/ст. викладач Немцова О.А. – Одеса, ОДЕКУ, 2015 р., 19 с., укр. мова.

Підписано до друку

Формат

Папір

Умовн. друк. арк.

Тираж

Зам. №

Надруковано з готового оригінал-макета

Одеський державний екологічний університет,
65016, м. Одеса, вул. Львівська, 15
